

UCHWAŁA NR XLVI/308/2023
RADY POWIATU W PIŃCZOWIE

z dnia 22 grudnia 2023 roku

w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Powiatu Pińczowskiego na lata 2023-2028

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.), art.6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) oraz art.19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 901) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Powiatu Pińczowskiego na lata 2023-2028, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Traci moc uchwała nr XL/275/2023 Rady Powiatu w Pińczowie z dnia 28 marca 2023 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Powiatu Pińczowskiego na lata 2023-2028.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**
mgr inż. Ireneusz Gołuszka

Załącznik
do Uchwały Nr XLVI/308/2023
Rady Powiatu w Pińczowie
z dnia 22 grudnia 2023 roku

Powiatowy Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej
na terenie Powiatu Pińczowskiego
na lata 2023-2028

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	2
2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	3
3. ZMIANY W SYSTEMIE PRAWNYM.....	4
4. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	6
5. DEFINICJA PRZEMOCY.....	7
6. RODZAJE PRZEMOCY	9
7. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PIŃCZOWSKIM..	15
8. DIAGNOZA SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W KRAJU I REGIONIE	23
9. ADRESACI PROGRAMU.....	28
10. CELE PROGRAMU.....	29
11. KIERUNKI REALIZACJI.....	29
12. LISTA INSTYTUCJI POMOCOWYCH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY W POWIECIE PIŃCZOWSKIM.....	33
13. OCZEKIWANE EFEKTY I EWALUACJA	35
14. ZASADY FINANSOWANIA.....	35

1. WSTĘP

Program powstał w wyniku konieczności opracowania dokumentu wynikającego z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Przemoc domowa jest zjawiskiem dość częstym, wymagającym interwencji, paradoksalnie dziejącym się w środowisku które powinno dawać wsparcie a nie wywoływać cierpienie.

Zajmowanie się przemocą domową wymaga więc zarówno wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym jak i szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji. Istota przemocy domowej związana jest z faktem wykorzystywania przewagi siły lub władzy dla krzywdzenia innych członków rodziny. Dlatego gdy pomagamy osobom doznającym przemocy, najważniejszą sprawą jest wzmocnienie osoby doznającej tej przemocy i osłabienie osoby stosującej przemoc. Na przemoc domową można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Z punktu widzenia prawa przemoc domowa to przestępstwo, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany artykuł 207 kodeksu karnego dotyczy znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny i przewiduje za nie karę pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat. Z perspektywy moralnej, dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego, co jest złem moralnym. Osoba stosująca przemoc powinna więc podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych ludzi. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać osoby stosujące przemoc i motywować świadków do pomagania.

Z perspektywy społecznej zwracamy uwagę na czynniki zawarte w obyczajach i postawach społecznych, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Z drugiej strony w obronie przed przemocą mogą organizować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych i życie. Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność osoby doznającej przemocy, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między osobą stosującą przemoc a osobą doznającą przemocy. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu osobom doznającym przemocy w wyzwaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód jakie poczyniła w ich życiu. Obowiązek opracowania i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej, należy do zadań powiatu. Program ma służyć

wytyczeniu kierunków działania dla wszystkich podmiotów szczebla powiatowego zaangażowanych w realizację założeń pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy lub nim zagrożonych. Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochronę osób i rodzin zagrożonych tym zjawiskiem. Program powstał przy współpracy ośrodków, powiatowego centrum pomocy rodzinie, policji, służby kuratorskiej oraz przedstawicieli ochrony zdrowia. Jest on w dużej mierze kontynuacją uzupełnioną o zdobyte doświadczenia programu realizowanego w latach 2018-2022 i 2023-2028. Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin w których ten problem występuje.

W/w cel chcemy osiągnąć przez niżej wymienione działania:

- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu na temat zjawiska przemocy i możliwości uzyskania pomocy,
- Zwiększenie kompetencji zawodowych służb w rodzinie,
- Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową poprzez realizację programu korekcyjno- edukacyjnego oraz psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie na lata 2023-2028. Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;

- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Ponadto Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Pińczowskim na lata 2023-2028 jest spójny z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce;
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2023-2028, którego główny cel przyjmuje brzmienie: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie świętokrzyskim.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie oraz innych podmiotów, m.in. Komendy Powiatowej Policji w Pińczowie i Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu pińczowskiego

3. ZMIANY W SYSTEMIE PRAWNYM

Projektowanie spójnego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy rozpoczęło się w 2005 r. od uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Do tego czasu działania były realizowane w ramach prawa karnego i rodzinnego oraz w ramach ustawy o pomocy społecznej. Preambuła do ówczesnej ustawy podkreślała, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Celem ustawy było zwiększenie skuteczności działań zapobiegających przemocy w rodzinie oraz działań eliminujących tę przemoc. Ustawa określiła zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy ustawa położyła nacisk na działania polegające na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy. Odpowiedzialność za realizację polityki zwalczania przemocy spoczęła na rządzie oraz jednostkach samorządu terytorialnego. Szeroka nowelizacja ustawy została przeprowadzona w 2010 r. tj. pięć lat od jej uchwalenia. Jej celem było zwiększenie

również szereg rozwiązań, które mają na celu usprawnienie pracy zespołów interdyscyplinarnych oraz modyfikuje procedurę "Niebieskiej Karty". Dotychczasowe grupy robocze zostały zamienione na grupy diagnostyczno-pomocowe. Ustanowiono nowy standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Doprecyzowano przepisy dotyczące kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Nowe przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej obowiązują od 22 czerwca 2023r.

4. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z póź. zm.), do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane powiatowi przez ustawodawcę to:

- ✓ opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemoc domową;
- ✓ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ✓ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Ponadto, do zadań własnych powiatu z zakresu administracji rządowej, dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, należy:

- ✓ tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- ✓ opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- ✓ opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- ✓ wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

Zatem redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy powiatu. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Pińczowskim na lata 2023-2028 jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu.

Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i ją stosującym.

5. DEFINICJA PRZEMOCY

Przemoc definiowana jest jako zamierzone i wykorzystujące przewagę siły działanie przeciwko drugiej osobie, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Według prawa przestępstwem z użyciem przemocy w rozumieniu art. 41a § 1 kk jest każde przestępstwo, które faktycznie popełnione zostało z użyciem przemocy, przy czym użyte w tym przepisie słowo „przemoc” obejmuje zarówno przemoc fizyczną, jak i psychiczną.

Przemoc charakteryzuje się tym, że:

- **JEST INTENCJONALNA.** Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doznającej przemocy.
- **JEJ SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE.** W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą.
- **NARUSZA PRAWA I PRAWA OSOBISTE.** Osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę sił, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności cielesnej, godności, szacunku itd.)
- **POWODUJE CIERPIENIE I BÓL.** Osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ma mniejsze zdolności do samoobrony.

W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.), przemoc domowa to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa najczęściej przybiera postać cyklu przemocy, gdyż rzadko ma charakter incydentalny.

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastania napięcia
2. Faza ostrej przemocy
3. Faza miodowego miesiąca.

Opisując cykl przemocy w rodzinie L. Walker wskazała jak zachowują się osoby stosujące przemoc.

W fazie **narastania napięcia** sprawca przemocy czuje, że coraz więcej zachowań członków rodziny wzbudza jego irytację, rozdrażnienie i złość. Emocje te kumulują się i w miarę upływu czasu są coraz silniejsze. Ich przyczyną może być zbyt głośna zabawa dziecka, zła ocena przyniesiona przez dziecko ze szkoły, perspektywa pomocy w porządkach domowych, kłopoty finansowe, kłótnia w pracy, niesprzątnięte mieszkanie, późniejszy – niż zwykle – powrót dziecka ze szkoły lub partnerki z pracy, niewłaściwie ustawione talerze na suszarce, zbyt gorąca herbata, „zupa za słona”, itp. Wydaje się, że atmosfera w domu staje się coraz bardziej napięta, aż wreszcie drobiazg powoduje, że sprawca „wybucha” (**faza wybuchu**). Zwykle traci kontrolę nad swoim zachowaniem: jest agresywny wobec bliskich może niszczyć sprzęty domowe, czasem wpada w furję staje się brutalny i wulgarny. Awantura rozładowuje napięcie, sprawca uspokaja się i dostrzegając rozmiar szkód, a czasem odczuwając wstyd i wyrzuty sumienia, przeprasza, obiecuje poprawę, zapewnia, że takie

zachowanie nigdy już nie będzie miało miejsca. W okresie tym – **nazywanym fazą miodowego miesiąca** – zapewnia o swoich uczuciach, może przynosić kwiaty, kupować drobne prezenty, pomagać w pracach domowych i w opiece nad dziećmi. Próbuje zrehabilitować się zarówno przed osobą doznającą przemocy jak i przed samym sobą. Jeśli osoba doznająca przemocy uruchomiła działania interwencyjno-prawne powiadamiając policję lub inne służby – prosi o ich „odwołanie”. I często osoba doznająca przemocy tym prośbom ulega, chce wierzyć w zapewnienia, że to się nie powtórzy, ponieważ wie, że jej partner może być dobrym, kochającym mężem, ojcem. W miarę upływu czasu fazy cyklu przemocy powtarzają się coraz częściej. Faza miodowego miesiąca staje się coraz krótsza, a do „wybuchu” dochodzi coraz częściej.

Procedurą szczególną w sytuacjach przemocy w rodzinie jest **procedura "Niebieskiej Karty"**, która została uregulowana w wydanym jako Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta akt wykonawczy na podst. Art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Niebieska Karta jest to procedura, która może zostać zainicjowana przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej lub Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dotyczy ona członków rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Co ważne, założenie Niebieskiej Karty nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego, ale w przypadku gdy osoba doznająca przemocy zdecyduje się złożyć zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy.

Założenie Niebieskiej Karty jest informacją dla służb i opieki społecznej, że w danej rodzinie dochodzi do aktów przemocy. W związku z tym służby te mają określone obowiązki. Przede wszystkim przy Ośrodku Pomocy Społecznej lub Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostaje powołany zespół, który ma opracować strategię rozwiązania problemu przemocy domowej.

6. RODZAJE PRZEMOCY

Fizyczna – jest to naruszanie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.

Psychiczna - naruszenie godności osobistej oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).

Seksualna - naruszenie intymności, jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych.

Ekonomiczna - naruszenie własności, opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia¹. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

Czynniki ryzyka przemocy domowej

Normy społeczne i kulturowe

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie,

stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w domu należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych.

Dziedziczenie wzorca przemocy

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub przemocy tej doznają. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej relacji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem.

Uzależnienie i nadużywanie alkoholu

Badania dowodzą, że większość osób stosujących przemoc domową jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Także wiele osób stosujących przemoc krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Obecny stan badań wskazuje na to, że nie ma związku przyczynowo-skutkowego między przemocą a alkoholem, ale można mówić o współwystępowaniu tych zjawisk.

Środowisko społeczne

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy domowej jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może

wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

Mechanizmy przemocy domowej

Syndrom wyuczonej bezradności. To bezradność, która pojawia się w wyniku nabytych doświadczeń. Zwykle osoba doznająca przemocy poszukuje pomocy dla siebie. Często jednak okazuje się, że działania mające ją ochronić, nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. Ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.

Zjawisko prania mózgu

Mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby członkowie rodziny funkcjonowali zgodnie z życzeniem osoby, która stosuje przemoc. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się osobie stosującej przemoc domową. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody.

Zespół stresu pourazowego PTSD (post traumatic stress disorder)

Zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

Proces wiktylizacji

Każdy „wchodząc” w związek z drugą osobą ma pewne wyobrażenia na temat swojego przyszłego życia, swojego małżeństwa, swojej rodziny. Akt przemocy burzy te wyobrażenia i wizję świata, partnera, siebie. Specjaliści nazywają to mianem burzenia utrwalonych przekonań. Osoba doznająca przemocy domowej czuje rozpacz i ma poczucie krzywdy, często na tym etapie zaczyna szukać pomocy. Niestety zdarza się, że spotyka się z nieprawidłowymi reakcjami osób, z którymi dzieli się swoimi problemami i od których

oczekuje pomocy i wsparcia. Takie zachowanie przedstawicieli instytucji i służb, które przejawia się bagatelizowaniem problemów czy obwinianiem osoby doznającej przemocy nazywamy wtórnym zranieniem.

Syndrom sztokholmski

Takim mianem określono mechanizm, który zaobserwowano u ofiar zamachu terrorystycznego w Sztokholmie. U osób przetrzymywanych przez terrorystów, a następnie uwolnionych przez policję pojawiły się reakcje, które większość obserwatorów uznała za irracjonalne. Otóż niedawni zakładnicy zaangażowali się w proces obrony swoich oprawców, zamiast żądać sprawiedliwości, czy nawet odwetu (co w tej sytuacji byłoby bardziej zrozumiałe). Jedna z ofiar tak związała się z terrorystą, iż zawarła z nim związek małżeński. W tej sytuacji można mówić o „patologicznej wdzięczności” za to, co zamachowiec mógł zrobić, a w rezultacie tego nie uczynił. Mógł zabić, a tego nie zrobił. Był panem ich życia i śmierci i darował im to życie, więc tylko dzięki niemu żyją. Podobny mechanizm obronny pojawia się u osób doznających przemocy domowej. Są one wdzięczne za drobne przywileje, które jeszcze mają, za „miodowe miesiące”, za chwile spokoju i namiastkę uczucia ze strony krzywdzącego je partnera, a czasem nawet za to, że żyją.

Mechanizm „psychologicznej pułapki”

Wiele osób odczuwa zdziwienie, kiedy dowiaduje się, że osoba doznająca przemocy domowej tkwi w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i w którym nie respektuje się jej praw. Tymczasem osoba doznająca przemocy domowej żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej ze związku zrezygnować.

Osoba doznająca przemocy domowej

U osób doznających przemocy domowej obserwuje się szereg konsekwencji przemocy. Są to m.in.:

- zaniżone poczucie wartości,
- przekonanie o nieważności swoich potrzeb, marzeń, planów,
- poczucie braku wpływu na własne życie, braku siły, mocy wewnętrznej,
- rozwiniętą silną zależność,
- przekonanie, że nic nie zmieni mojej sytuacji (bierność),
- obniżony nastrój, drażliwość,
- dolegliwości psychosomatyczne,

- brak szacunku dla siebie,
- poczucie winy, obwinianie siebie za akty przemocy,
- zaburzenia snu,
- zaburzenia lękowe,
- zaburzenia depresyjne,
- problemy z nadużywaniem alkoholu, leków.

Osoba stosująca przemoc

Badania prowadzone wśród osób, które stosują przemoc wobec najbliższych jednoznacznie pokazują, że nie ma jednolitego portretu (jednego typu) sprawcy przemocy domowej. Udało się jednak wyodrębnić pewne cechy wspólne, które osoby stosujące przemoc domową posiadają w stopniu większym niż osoby, które nie krzywdzą członków swojej rodziny. Są to:

Doznawanie przemocy domowej w dzieciństwie

Wiele osób, które w swoim dorosłym życiu stosują przemoc – doznawało jej w dzieciństwie. Niektórzy z nich to osoby doznające ostrej przemocy fizycznej (bicie, celowe oparzenia, głodzenie), psychicznej (wyzwiska, straszenie, grożenie, szantaż, zamykanie w ciemnych, zimnych pomieszczeniach), seksualnej czy skrajnego zaniedbania.

Przekonania

Przemoc wynikać może z systemu przekonań i może być narzędziem do narzucania swoich poglądów i przekonań. Wiele osób stosujących przemoc uważa, że władza, dominacja i kontrola w relacjach domowych to nieodłączny element funkcjonowania mężczyzny, co gwarantuje mu uprzywilejowaną pozycję.

Przemoc jako forma wpływu

Stosowanie przemocy przynosi osobie stosującej przemoc wymierne korzyści. Najważniejszą z nich wydaje się to, że w stosunkowo krótkim czasie jest on w stanie osiągnąć wszystko czego chce, nawet jeśli domownicy mają odmienne zdanie. Przemoc i agresja są metodą rozwiązywania konfliktów, wyznaczają pozycję w domu, dają szansę na szybkie wyegzekwowanie od innych tego, czego się od nich oczekuje.

Manipulacja

Osoba stosująca przemoc potrafi bardzo logicznie wyjaśnić swoje zachowanie wobec bliskich. Zwykle doskonale zdaje sobie sprawę z tego, że postępuje niewłaściwie. Usprawiedliwia wtedy swoje zachowanie, zrzuca odpowiedzialność za swoje czyny na swoich bliskich, bagatelizuje, neguje obowiązujące zasady i wartości.

Trudności w radzeniu sobie z emocjami

Osoby, które stosują przemoc często mają kłopoty w rozpoznawaniu i nazywaniu tego co czują. Przeżywanie emocji, wzruszeń, wydaje im się „nie męskie”, w związku z tym jedyne co są w stanie zaakceptować u siebie to złość, gniew, zdenerwowanie jest im najbliższy: żony, męża, dziecka, starego rodzica.

Przemoc jako „zasłużona” kara

Niektóre osoby wybierają zachowania przemocowe, ponieważ – ich zdaniem – są one metodą wymierzania „zasłużonej” kary.

Alkohol jako czynnik ryzyka

Badania pokazują, że prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy domowej z problemem alkoholowym jest dwukrotnie większe niż w domach w których problem ten nie występuje.

7. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PIŃCZOWSKIM

DIAGNOZA ZASOBÓW INSTYTUCJONALNYCH

Na terenie powiatu pińczowskiego funkcjonuje:

- ❖ 5 Ośrodków Pomocy Społecznej - wykonują zadania gminy z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności polegające na: przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych, pracy socjalnej, tworzeniu gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przemocy domowej, w tym:
 - opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej
 - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
 - zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia; - tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

- ❖ 5 Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - do zadań komisji należy między innymi inicjowanie działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, a także udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, społecznej, oraz prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- ❖ Pińczowski Ośrodek Trzeźwości-oferujący spotkania z psychologiem, spotkania terapeutyczne, mityngi Anonimowych Alkoholików, grupy wsparcia, zajęcia klubowe.
- ❖ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pińczowie-jako placówka oświatowa ma jasne cele i zadania realizowane w szczególności poprzez diagnozę, konsultację terapię, psychoedukację, rehabilitację, doradztwo, mediację, interwencję w środowisku ucznia oraz działalność profilaktyczną i działalność informacyjną. Ponadto Poradnia współdziałała z innymi placówkami specjalistycznymi służby zdrowia, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami itp. działającymi na rzecz dzieci i ich rodzin. Zasady współpracy określa Dyrektor Poradni w porozumieniu z tymi placówkami.
- ❖ Sąd Rejonowy w Pińczowie- jako jednostka sądownictwa najbliższa dla obywateli rozpatruje wszystkie sprawy z wyjątkiem zastrzeżonych dla sądu okręgowego. Do podstawowych zadań Wydziału Rodzinnego i Nieletnich należy rozpatrywanie spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych.
- ❖ Prokuratura Rejonowa w Pińczowie - zobowiązana jest w sytuacji istnienia uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa, do wszczęcia postępowania przygotowawczego celem sprawdzenia czy doszło do przestępstwa, wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, zebrania i zabezpieczenia dowodów, ujęcia sprawcy, zastosowania, w uzasadnionych przypadkach, środka zapobiegawczego wobec osoby stosującej przemoc domową w formie dozoru policyjnego bądź tymczasowego

aresztowania. Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze lub w policji zawiadomienie o przestępstwie.

❖ Komenda Powiatowa Policji w Pińczowie - do podstawowych zadań policji należy:

- Ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi dobra,
- Inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie z w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściąganie ich sprawców.

Działania chroniące osoby doznające przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem:

1. interwencja,
2. sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
3. zatrzymanie sprawców przemocy w rodzinie stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia,
4. zatrzymania osoby podejrzanej, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi,
5. wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
6. zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
7. podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
8. udzielenie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające Policję mają prawo do:

1. uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa,
2. uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie - numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki,
3. wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej, jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
4. zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

- ❖ **Zakłady Opieki Zdrowotnej** - są zobowiązane do udzielenia podstawowej pomocy medycznej oraz umiejętnego przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby doznającej przemocy do miejsc, gdzie może uzyskać pomoc.

Do obowiązków pracownika ochrony zdrowia należy też wydanie zaświadczenia lekarskiego o doznanych obrażeniach i poinformowanie osoby doznającej przemocy o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji.

- ❖ **Placówki Oświatowe**, w tym szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, przedszkola, szkoły specjalne, szkoły wyższe. Szkoła obok funkcji edukacyjnej pełni funkcję wychowawczą i jest źródłem wsparcia dla rodziców w wychowaniu dziecka, wspiera dziecko w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnia i uzupełnia przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Ponadto udziela pomocy materialnej poprzez, takie jak bezpłatne obiady i podręczniki, stypendia, wzmacnianie więzi wewnątrzrodzinnych, prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu wychowania do życia w rodzinie.

- ❖ **Centrum Psychoterapii PROMEDIC w Pińczowie** - udziela wsparcia w zakresie:

-**Porad psychiatrycznych** - Lekarz psychiatra diagnozuje i leczy różnego rodzaju zaburzenia psychiczne, potrafi również zapobiegać ich występowaniu, a także utrzymać osiągnięte leczeniem rezultaty. Pomoc lekarza psychiatry jest niezbędna przy schorzeniach psychicznych, schizofrenii, upośledzeniu, jak również zaburzeniach takich jak depresje, nerwice, stany lękowe. Lekarz psychiatra pomocny jest po przebyciu różnego rodzaju doświadczeń, mogących mieć wpływ na zdrowie psychiczne, takich śmierć bliskiej osoby, rozwód, utrata dziecka, wypadek.

- **Terapii indywidualnej**- Jest to forma pomocy psychologicznej polegająca na regularnych spotkaniach z psychologiem, psychoterapeutą. Jej celem jest pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, leczenie osób uzależnionych, pomoc w trudnych sytuacjach życiowych (np. Śmierć bliskiej osoby, rozpad małżeństwa) czy też leczenie zaburzeń zdrowia psychicznego (np. nerwice, depresje)

- **Terapii grupowej** - Jest to forma pomocy psychologicznej polegająca na regularnych spotkaniach prowadzonych przez psychoterapeutę, proponowana grupie osób z podobnymi problemami lub schorzeniami.

- **Terapii rodzin** - Jest to terapia, w której bierze udział cała rodzina, ponieważ to ona tworzy pewien system, w którym poszczególni członkowie pozostają we wzajemnych relacjach i wzajemnie na siebie oddziałują. Oznacza to, że problemy jednego członka rodziny mają wpływ na wszystkich domowników, ale też cały system rodzinny może przyczyniać się do powstania problemu czy zaburzenia. Celem tej formy terapii jest przede wszystkim poprawa porozumiewania się w rodzinie.

- **Terapii par i małżeństw** - Ta forma terapii skierowana jest do par przeżywających kryzys i rosnące problemy w związku. Psychoterapeuta podczas terapii pomaga parze zrozumieć to co dzieje się w ich wzajemnej relacji, pomaga dotrzeć do źródła konfliktu oraz zdobyć umiejętności, które będą niezbędne do samodzielnego rozwiązywania problemów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie - na prawach realizuje zadania powiatu dotyczące rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych. Celem tych działań jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Zadaniem ich również jest prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Przyznają pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze takie jak domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Udzielają pomocy przy integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego. Pomagają również osobom, które uzyskały status uchodźcy w naszym kraju. prowadzą również szkolenia i przyczyniają się do doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz doradzają metodyczne kierownikom i pracownikom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu. Opracowują i realizują zagadnienia związane ze strategią rozwoju województwa oraz powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

❖ **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pińczowie**, jego działanie opiera się na:

- profilaktyce i edukacji oraz podnoszeniu świadomości w społeczeństwie na zjawiska dysfunkcyjne,
- systematycznym monitorowaniu problemów patologicznych w rodzinie, badaniu, gromadzeniu informacji i danych związanych z tymi problemami,
- rozwoju profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom uwikłanym i zagrożonym patologią,
- zacieśnianiu i koordynacji współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami zobligowanymi do podejmowania działań we obszarze zapobiegania i zwalczania nieprawidłowości w rodzinie celem wymiany informacji i doświadczeń,
- rozwijaniu form wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej,
- podjęciu nacisku na kompleksowe działania skierowane na korektę nieprawidłowości,
- podnoszeniu poziomu jakości i form świadczenia pomocy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie – dokonało w gminach Powiatu pińczowskiego rozeznania działań podejmowanych na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Celem podjętych działań było uzyskanie informacji na temat funkcjonowania procedury „Niebieskiej Karty” w pomocy społecznej, stanu realizacji zadań własnych gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz identyfikacja problemów, trudności i potrzeb występujących w tym obszarze. Na prośbę o stosowne informacje, pisma skierowano do pięciu OPS z terenu powiatu pińczowskiego oraz KPP w Pińczowie, odpowiedziały wszystkie ośrodki pomocy społecznej oraz KPP w Pińczowie.

Na pytanie o funkcjonowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i osób doznających przemocy domowej, odpowiedziały wszystkie ośrodki. Wszystkie gminy opracowały i mają zatwierdzone gminne programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy domowej na terenie naszego powiatu nie nasila się i występuje najczęściej na terenie Gminy Pińczów. Skalę zjawiska obrazują poniższe tabele.

Tabela 1: Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w Powiecie pińczowskim w latach 2018-2022.

Ośrodek pomocy społecznej	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
M-GOPS Pińczów	115	393	81	252	75	246	73	235	58	194
M-GOPS Działoszyce	9	22	10	21	8	20	11	24	12	29
GOPS Złota	13	44	12	40	13	51	12	38	7	26
GOPS Michałów	9	22	13	56	15	65	8	34	9	30
GOPS Kije	18	49	18	51	20	37	21	47	20	52
Ogółem	164	530	134	420	131	419	125	378	106	331

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej.

Tabela 2: Liczba sprawców przemocy w powiecie pińczowskim w latach 2018-2022.

Ośrodek pomocy społecznej	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba sprawców przemocy	w tym kobiet	Liczba sprawców przemocy	w tym kobiet	Liczba sprawców przemocy	W tym kobiet	Liczba sprawców przemocy	W tym kobiet	Liczba sprawców przemocy	W tym kobiet
M-GOPS Pińczów	115	2	81	1	75	2	73	3	58	5
M-GOPS Działoszyce	9	0	10	0	8	0	11	0	12	1
GOPS Złota	13	0	12	0	13	1	12	1	7	0
GOPS Michałów	9	0	13	0	15	0	8	0	9	0
GOPS Kije	16	0	17	0	11	1	15	1	13	0
Ogółem	162	2	133	1	122	4	119	5	99	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” na terenie Powiatu pińczowskiego w latach 2018-2022 maleje. Osobami stosującymi przemoc najczęściej mężczyźni a osobami

doznającymi przemocy są kobiety i dzieci. Czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu, niezaradność życiowa, problemy finansowe, mieszkaniowe, zdrowotne, konflikty w pracy, nawarstwianie się problemów, nieporozumienia w związkach. Zjawiska te powodują frustrację, złość i agresywne zachowania, co prowadzi do przemocy domowej.

Wszystkie sporządzone niebieskie karty zostały przekazane do rozpatrzenia przez GKRPA. Do najczęstszych działań zrealizowanych przez GKRPA, w związku z występowaniem przemocy domowej, należały: wezwanie nadużywającego alkoholu osoby stosującej przemoc na rozmowę interwencyjną, powiadomienie policji, skierowanie dorosłych osób doznających przemocy do specjalistycznych placówek terapeutycznych, skierowanie do wzięcia udziału w samopomocowej grupie wsparcia, powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji dziecka, powiadomienie innych służb o sytuacji rodziny w ramach procedury Niebieskiej Karty, zawiadomienie prokuratury o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną.

Do najczęściej świadczonych form pomocy należy pomoc prawna, socjalna, psychologiczna, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy, kierowanie do specjalistycznych instytucji. Wskazywano również na prowadzenie rozmów ze sprawcą, odbywanie wizyt z dzielnicowym, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny i psychologiem w ramach działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Gminy wykazały brak gminnych ośrodków wsparcia.

Identyfikując problemy związane z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, ośrodki pomocy społecznej wskazywały na dwa rodzaje trudności:

- problemy związane z postawą i zachowaniem osób doznających przemocy domowej oraz problemy związane z funkcjonowaniem systemu. Do pierwszej kategorii należy przede wszystkim pokonanie przez osoby doznające przemocy domowej bariery wstydu i otwarcie się na proponowaną pomoc, ponadto niska świadomość prawna pokrzywdzonych, brak współpracy, niechęć pokrzywdzonych do podejmowania jakichkolwiek działań nie tylko w stosunku do osoby stosującej przemoc jak i do ochrony siebie i najbliższych, tolerowanie i czasem ciche przyzwolenie na istnienie patologii w rodzinie przez pokrzywdzonych, najbliższych oraz środowisko, w jakim funkcjonuje rodzina.

- problemy o charakterze systemowym ośrodki wymieniały najczęściej brak środków finansowych, brak specjalistów, brak bazy lokalowej i mieszkań chronionych, brak praktycznych możliwości izolowania osób stosujących przemoc, długi okres rozstrzygania spraw w sądach, niska świadomość społeczeństwa oraz funkcjonowanie stereotypów na temat przemocy domowej.

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE INTERWENCJI POLICJI W SYTUACJI PRZEMOCY DOMOWEJ W LATACH 2021-2022 UDOSTĘPNIONE PRZEZ KPP W PIŃCZOWIE

W roku 2021 w powiecie pińczowskim wszczęto 27 postępowań dotyczących przestępstwa znęcania się nad rodziną z art. 207 kk., W 2022 roku interwencji tych było 22. Przeprowadzono w 2021r. 129 interwencje w których policjanci stwierdzili wystąpienie przesłanek mówiących o stosowaniu przemocy domowej a w 2022r. było 128 interwencji. Wskazuje to na spadek interwencji domowych.

W rozumieniu stosowanej przez Policję procedury Niebieskiej Karty osobami pokrzywdzonymi na skutek przemocy domowej są nie tylko bezpośrednio osoby doznające przemocy, wobec których stosowana była przemoc, ale również dzieci przebywające w rodzinie, w której dochodzi do przemocy. Dzieci są osobami pokrzywdzonymi w sensie procedury Niebieskiej Karty zarówno w przypadku stosowania wobec nich przemocy fizycznej lub/i psychicznej jak również, gdy są świadkami przemocy w rodzinie. W 2022r. sporządzono 128 formularzy „Niebieska Karta”, z czego 76 formularzy wszczyła procedurę, a 52 było kolejnymi formularzami. Miejscem interwencji była najczęściej wieś - 100 przypadków, natomiast w miastach odnotowano 28 przypadków. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej to 210 osób, w tym 74 małoletni. W związku z zagrożeniem bezpieczeństwa życia i zdrowia zatrzymano 60 osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową. Komenda Powiatowa Policji w Pińczowie w czasie interwencji, podczas której policjanci stwierdzają wystąpienie przesłanek mówiących o stosowaniu przemocy domowej, udziela osobom pokrzywdzonym pomocy doraźnej w postaci umieszczenia w szpitalu lub udzielenia pomocy medycznej. W wielu przypadkach odizolowana zostaje osoba stosująca przemoc. W dalszej kolejności udzielana jest pomoc prawna tj. pouczenie o przysługujących prawach i możliwości wszczęcia przez pokrzywdzonego wszczęcia postępowania z art.207kk., zawiadomienie prokuratury.

Dużą skuteczność w realizacji procedury „ Niebieska Karta” wnosi udział Koordynatora NK i dzielnicowych w posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych zajmujących się tą tematyką.

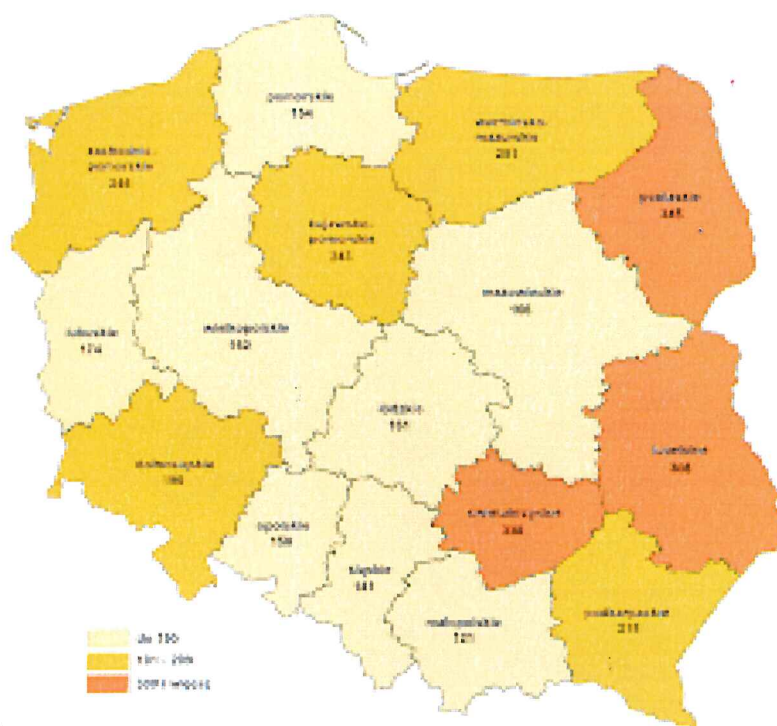
8. DIAGNOZA SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W KRAJU I REGIONIE

Dane statystyczne dotyczące występowania przemocy domowej w województwie świętokrzyskim zestawione zostały z analogicznymi danymi z innych regionów,

co pozwalana porównanie sytuacji dotyczącej skali występowania przemocy w regionie z innymi województwami. Skala tego zjawiska określona została na podstawie danych statystycznych z: Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach, Prokuratury Okręgowej w Kielcach, Sądu Okręgowego w Kielcach oraz sprawozdań świętokrzyskich jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dostępnych w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Jednym z elementów przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej jest monitorowanie dynamiki zmian wskaźników określających jego skalę w województwie świętokrzyskim w odniesieniu do innych regionów.

Mapa 1. Średnia liczba wypełnionych przez Policję formularzy „Niebieska Karta – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych Biura Prewencji KGP

Tabela 3. Realizacja procedury „Niebieska Karta” przez uprawnione podmiot w kraju w roku 2021

Wskaźnik		Podmiot odpowiedzialny						
		Razem	MRiPS	MSWIA	MZ	MEiN	MKDNiS	
liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieska Karta” tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę		82 092	10 907	64 250	3 704	3 198	33	
liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieska Karta” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy		39 097	39 097	X	X	X	X	
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieska Karta”		14 522	14 522	X	X	X	X	
liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"	ogółem	101 292	101 292	X	X	X	X	
	w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	79 840	79 840	X	X	X	X	
	w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	62 837	62 837	X	X	X	X	
	w tym ze względu na problem przemocy seksualnej	2 205	2 205	X	X	X	X	
liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"		269 959	269 959	X	X	X	X	
liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"	ogółem	161 575	161 575	X	X	X	X	
	w tym kobiety	ogółem	86 995	86 995	X	X	X	X
		w tym niepełnosprawne	5 529	5 529	X	X	X	X
		w tym starsze	13 908	13 908	X	X	X	X
	w tym mężczyźni	ogółem	23 006	23 006	X	X	X	X
		w tym niepełnosprawni	1 899	1 899	X	X	X	X
		w tym starsi	4 247	4 247	X	X	X	X
	w tym dzieci	ogółem	51 574	51 574	X	X	X	X
		w tym dziewczynki	25 274	25 274	X	X	X	X
		w tym chłopcy	24 608	24 608	X	X	X	X
		w tym niepełnosprawne	1 822	1 822	X	X	X	X
	liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C”		56 218	56 218	X	X	X	X

Źródło: Sprawozdanie z realizacji "Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie" - dane statystyczne za rok 2021 MRiPS

Tabela 4. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” wypełnionych przez Policję

Rok	Ogółem „Niebieskich Kart”	W tym:		Ogółem osób, co do których istnieje podejrzenie, że były dotknięte przemocą
		Wszczynających procedurę	Dotyczących kolejnych przypadków przemocy	
2012	51 292	44 146	7 146	76 993
2013	61 047	50 934	10 113	86 797
2014	77 808	63 467	14 341	105 332
2015	75 495	61 133	14 362	97 501
2016	73 531	59 590	13 941	91 789
2017	75 662	61 980	13 682	92 529
2018	73 153	59 829	13 324	88 133
2019	74 313	61 076	13 237	88 032
2020	72 601	59 701	12 900	85 875
2021	64 250	53 985	10 265	75 761

Źródło: Sprawozdania z realizacji procedury „Niebieskie karty” z lat 2012–2021 KGP

Roczne dane Biura Prewencji Komendy Głównej Policji (dalej: KGP) prezentowane w Informacjach dotyczących realizacji przez Policję procedury „Niebieskiej Karty” za lata 2012–2021 r. wskazują na wzrost rejestracji przemocy domowej i osób nią dotkniętych od 2012 r. do ok. roku 2014, po czym następuje ich w miarę systematyczny spadek – szczególnie widoczny w ostatnim roku objętym analizą. Na sukcesywne zmniejszanie się skali zjawiska przemocy domowej w Polsce wskazuje także „Ocena skutków regulacji” do przywoływanego wyżej projektu nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W 2021 roku dane były zbliżone; formularzy „Niebieska Karta – A” wypełniono ogółem 64250. Wówczas liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą ogółem wynosiła 75761, w tym 55112 stanowiły kobiety, osoby małoletnie 11129, a mężczyźni 9520. Z policyjnych statystyk wynika, że mimo, iż liczba przypadków przemocy domowej spada od 2014 roku (wtedy liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” wynosiła ogółem 77808; a łączna liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą wynosiła 105332), to przypadki przemocy wciąż są poważnym problemem w społeczeństwie.

W województwie świętokrzyskim w 2022 roku odnotowano zarówno spadek liczby wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” ogółem, jak również spadek liczby formularzy wszczynających procedurę „Niebieska Karta”. W 2022 roku liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” ogółem wyniosła 2924 była mniejsza o 117, tj. O 3,2% mniej w odniesieniu do 2021 roku. Liczba formularzy wszczynających procedurę w 2022 roku wyniosła 2924 i była mniejsza o 5,7%, natomiast liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwania procedury wyniosła 595 i wzrosła o 11,4% w odniesieniu do 2021 roku.

Prokuratury rejonowe w województwie świętokrzyskim w 2022 roku prowadziły łącznie 1533 postępowania przygotowawcze o przestępstwo z art. 207 k.k., tj. o 16,6% mniej niż w 2021 roku. W 2022 roku 31% postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 § 1 k.k. zakończonych zostało aktem oskarżenia (w 2021 r. – 36%, w 2018 r. – 40%). Dane te świadczą o spadku udziału postępowań przygotowawczych zakończonych aktem oskarżenia w województwie świętokrzyskim. Postępowania przygotowawcze zakończone umorzeniem w 2022 roku w regionie stanowiły 22%, w poprzednich latach kształtowały się na zbliżonym poziomie.

Tabela 5. Postępowania przygotowawcze o czyn z art. 207 §1 k.k. w prokuraturach rejonowych województwa świętokrzyskiego w latach 2017-2022.

Lp.	Prokuratura Rejonowa	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
1.	Kielce-Wschód	184	181	186	141	127	83
2.	Kielce-Zachód	245	262	271	210	261	230
3.	Busko-Zdrój	132	66	151	110	86	78
4.	Jędrzejów	116	92	132	109	123	65
5.	Końskie	153	109	129	160	141	119
6.	Opatów	82	56	33	67	49	50
7.	Ostrowiec Świętokrzyski	197	158	205	159	156	114
8.	Pińczów	65	73	71	66	54	61
9.	Sandomierz	73	79	103	86	85	78
10.	Skarżysko-Kamienna	116	95	77	95	74	51
11.	Starachowice	181	172	427	616	518	472
12.	Staszów	113	87	77	86	91	90
13.	Włoszczowa	53	64	50	54	73	43
	Razem	1710	1494	1912	1959	1838	1533

Źródło: Prokuratura Okręgowa w Kielcach.

W 2022 roku (w stosunku do roku 2021) - odnotowano wzrost liczby postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 § 1 k.k., prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Opatowie (1) i Prokuraturę Rejonową w Pińczowie (7). W pozostałych jednostkach liczba ww. postępowań przygotowawczych uległa zmniejszeniu. Największy udział postępowań przygotowawczych zakończonych aktem oskarżenia z ogółu postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 § 1 k.k. w 2022 roku odnotowano w Prokuraturze Rejonowej: w Skarżysku-Kamiennej (43%), we Włoszczowie (43%), w Ostrowcu Świętokrzyskim (39%). Najmniejszy zaś -w Opatowie (18%), Staszowie (28%), Starachowicach (28%) i Prokuraturze Rejonowej Kielce -Zachód(28%)

9. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są głównie osoby doznające przemocy domowej, jednak oddziaływania profilaktyczne będą skierowane na całe społeczeństwo. Program skierowany jest do:

- mieszkańców Powiatu Pińczowskiego, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób, które dotknięte zostały przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

W związku z tym wyodrębniono następujące obszary działań:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna - obszar kierowany do mieszkańców Powiatu Pińczowskiego, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową oraz świadków przemocy domowej.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową - obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą domową.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową - obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej - obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każdy z wymienionych obszarów działań jest realizowany przy współpracy odpowiednich organów administracji rządowej i samorządowej z organami pozarządowymi oraz kościołami zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy z dnia 29 lipca 2005r. art. 9.

10. CELE PROGRAMU

Cel główny programu: przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin w których ten problem występuje.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu pińczowskiego (dzieci i młodzieży, dorosłych i rodzin) na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy.
2. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
3. Zapewnienie kompleksowej ochrony członkom rodzin w których występuje przemoc,
4. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

11. KIERUNKI REALIZACJI CELÓW

CEL GŁÓWNY		
Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin w których ten problem występuje		
CELE SZCZEGÓŁOWE		
1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy		
Zadania	Realizacja	Efekty
1. Rozpowszechnianie informacji na temat przemocy domowej, możliwości przeciwdziałania i ochrony przed przemocą, prowadzenie akcji informacyjnych w zakresie zjawiska przemocy domowej i sposobów jej	1. Stworzenie bazy danych osób, miejsc, instytucji udzielających pomocy. 2. Edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, plakaty, broszury spotkania edukacyjne w tym również dla dzieci zagrożonych przemocą.	1. Zmiana postaw mieszkańców powiatu wobec zjawiska przemocy domowej. 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców powiatu. 3. Opracowanie i wydanie powiatowego informatora na

<p>przeciwdziałania oraz możliwość uzyskania pomocy.</p> <p>2. Wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą.</p>	<p>3. Motywowanie społeczności lokalnych, organizacji do podejmowania działań na rzecz osób doznających przemocy ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.</p> <p>4. Zorganizowanie spotkań na temat przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu.</p> <p>5. Obalanie mitów i stereotypów na temat przemocy domowej usprawiedliwiających jej stosowanie.</p>	<p>temat możliwości i form pomocy w sytuacji przemocy domowej oraz na temat podstawowej wiedzy z zakresu przemocy.</p> <p>4. Opracowanie i wydanie ulotek, plakatów, artykułów internetowych zawierających informację o zjawisku przemocy domowej oraz o formach uzyskania pomocy.</p>
<p>II Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej</p>		
<p>1. Rozwój bazy lokalowej.</p> <p>2. Poprawa jakości pracy podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.</p> <p>3. Stwarzanie odpowiednich warunków dostępu do odpowiednich instytucji</p>	<p>1. Tworzenie punktów konsultacyjno-informacyjnych dla osób uwikłanych w przemoc domową.</p> <p>2. Rozwój Ośrodka Interwencji Kryzysowej.</p> <p>3. Rozwój specjalistycznego poradnictwa dla osób zagrożonych przemocą domową z terenu powiatu pińczowskiego.</p>	<p>1. Zwiększenie efektywności pracy instytucji zajmujących się udzieleniem pomocy osobom doznającym przemocy.</p> <p>2. Wzrost liczby instytucji działających na rzecz osób doznających przemocy oraz prowadzących oddziaływania korekcyjno-educacyjne wobec osób stosujących przemoc.</p> <p>3. Świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz świadków przemocy.</p>

<p>III. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej</p>		
<p>1. Szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla pracowników zajmujących się przemocą w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.</p> <p>2. Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi szkolącymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>3. Współpraca z policją w zakresie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>1. Organizacja szkoleń, spotkań, zajęć, warsztatów, grup wsparcia dla pracowników instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>2. Zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami specjalizującymi się w pomocy osobom doznającym przemocy domowej.</p>	<p>1. Zwiększenie efektywności pracy pracowników udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>2. Przeszkolenie większej liczby pracowników z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>3. Świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz świadków przemocy.</p>
<p>IV Zapewnienie kompleksowej ochrony członkom rodzin w których występuje przemoc</p>		
<p>1. Udzielanie pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychologicznej - prawnej - socjalnej. <p>2. Tworzenie miejsc noclegowych dla kobiet z dziećmi.</p> <p>3. Grupowe formy wsparcia dla ofiar przemocy domowej.</p>	<p>1. W zakresie pomocy psychologicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualny kontakt z psychologiem na miejscu (wsparcie w działaniu, psychoedukacja, terapia psychologiczna). <p>2. W zakresie pomocy prawnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne na 	<p>1. Udzielanie kompleksowej, wszechstronnej pomocy dla osób doznających przemocy domowej.</p> <p>2. Tworzenie miejsc sprzyjającym efektywnemu rozwiązaniu problemów przemocy domowej oraz wspomagającym osoby</p>

	<p>miejscu (informacje o możliwości prawnego rozwiązania problemu, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych: sąd policja.</p> <p>3. W zakresie pomocy socjalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacja i możliwości uzyskania wszechstronnej pomocy, występowanie o pomoc materialną, zabezpieczenie miejsca noclegowego - w zależności od tego w jakiej sytuacji znajduje się osoba doznająca przemocy domowej. <p>4. Współpraca z innymi jednostkami w celu zorganizowania grup wsparcia dla osób doznających przemocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) celem spotkań grupowych ma być praca nad motywacją do zmiany sytuacji, wsparcie w działaniu, zmniejszenie poczucia osamotnienia, udzielanie informacji z zakresu prawa i pomocy społecznej, zwiększenie wiedzy o zjawisku przemocy, b) spotkania mają charakter otwarty, odbywają się raz w tygodniu. 	<p>doznające przemocy w zmianie aktualnej sytuacji.</p>
--	--	---

V. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

VI Współpraca z gminnymi ośrodkami wsparcia

Współpraca ma na celu:

- Podejmowanie interwencji w środowisku.
- Realizacja programów dla osób doznających i stosujących przemoc domową.
- Koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych.
- Diagnozowanie zjawisk przemocy domowej, powoływanie grupy diagnostyczno-pomocowej.

12. LISTA INSTYTUCJI POMOCOWYCH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY W POWIECIE PIŃCZOWSKIM

Tabela 6. Zespoły Interdyscyplinarne działające na terenie Powiatu Pińczowskiego

Lp.	Zespół Interdyscyplinarny-siedziba	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego	Nr telefonu	Adres do korespondencji
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowie	Agnieszka Socha	(41) 35-652-50 Pn.-Pt:7.30-15.30	Michałów 115, 28-411 Michałów
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kijach	Aneta Woźniczko	(41) 35-682-72 Pon.:10.00-18.00, Wt-Pt: 7.30-15.30	Kije 16, 28-404 Kije
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotej	Agnieszka Saltarska	(41)35-616-01, wew. 22, Pon-Pt: 7.30-15.30	ul. Sienkiewicza 79, 28-425 Złota
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach	Monika Lemańczyk	(41)35-260-05 wew. 27 Pon.-Pt.:7.15-15.15	Ul. Skalbmierska 5, 28-440 Działoszyce
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pińczowie	Beata Chwalińska	(41)35-724-32 Pon.:8.00-16.00, Wt-Pt:7.30-15.30	Ul. Złota 7, 28-400 Pińczów

Tabela 7. Instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Pińczowskiego

L.p.	Nazwa Instytucji, organizacji pozarządowych	Adres	Nr telefonu
1.	Prokuratura Rejonowa Pińczów	ul. 1 Maja 10, 28-400 Pińczów	(41) 358 21 60
2.	Sąd Rejonowy w Pińczowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Pińczowie	ul. 3 Maja 12, 28-400 Pińczów	(41) 357 22 35
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie	ul. Zacisze 5, 28-400 Pińczów	(41) 357 60 01. wew.301, 302,303
4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pińczowie	ul. Żwirki i Wigury 40, 28-400 Pińczów	(41) 357 35 75 wew. 3

Tabela 8. Komisariaty Policji obejmujące zakresem działania gminy Powiatu Pińczowskiego

L.p.	Nazwa	Adres placówki	Nr telefonu
1.	Komenda Powiatowa Policji w Pińczowie	ul. Floriańska 4, 28-400 Pińczów	47 80 53 200
2.	Komisariat Policji w Działoszycach	ul. Kościuszki 42, 28-440 Działoszyce	47 80 53 243

Tabela 9. Punkty Konsultacyjne działające na terenie Powiatu Pińczowskiego

Lp.	Pełna nazwa jednostki	Adres	Nr telefonu	Adres e-mail
1.	Punkt Konsultacyjny przy Urzędzie Gminy w Kijach	28-404 Kije Ul. Szkolna 19	41-35-680-09	urząd@kije.pl
2.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy	28-411 Michałów 115	41-35-652-43	michalow@op
3.	Punkt Konsultacyjny przy Ośrodku Pomocy	28-400 Pińczów Ul. Złota 7	41-35-724-32	mops@pinchow

13. OCZEKIWANE EFEKTY I EWALUACJA

Zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i doznającym przemocy przez: podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,

- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,

- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź doznających przemocy,

- zwiększenie osobom i rodzinom doznającym przemocy dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,

- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań adresowanych do osób stosujących przemoc domową, w tym rozwój: programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, oraz programów psychologiczno-terapeutycznych, innych uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową,

- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

14. ZASADY FINANSOWANIA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej finansowany będzie ze środków Starostwa Powiatowego, Samorządów Gminnych. Ponadto ze środków otrzymanych z budżetu Ministra Polityki Społecznej, Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, Wojewody Świętokrzyskiego, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy wsparciu środków uzyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego poprzez aplikowanie o te środki w ramach sporządzanych projektów uwzględniających działania zwalczające przemoc domową oraz działania profilaktyczne eliminujące zjawisko przemocy w powiecie pińczowskim.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

mgr inż. Ireneusz Gotuszka